

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Poczta polowa 53 7. marca 1921 r.

6/20/15
MS

Oddział II informacyjny

Ew/4 Nr. 10811/II

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

W W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu Attache Wojsk. P.P. w Rzymie z 24. lutego 1921. Nr. 384 o sytuacji wewnętrznej Włoch.

1 załącznik:

Otrzymują:
Gen. Adjut. Nacz. Wodza.
M. S. Wojsk. Oddz. II. Sztabu
M. S. Wojsk. Of. łączn.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

w. z. Szefa Oddz. II:

Przeździecki n.p.

Major Sztabu Gen.

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
ADJUTANTURA GENERALNA

Warszawa, dnia 8/11/21 r.
L: 6/20/15

w. z. [signature]

Rzym 8/II/1921.

DO SPRAW ZEWNĘTRZNYCH.

W czasie krótkiego pobytu w Rzymie gubernatora Cyrenaiki Comm. de Martino, miałem sposobność mieć z nim dłuższą rozmowę, w której, między innymi, niedwuznacznie określił jako bardzo niebezpieczny precedens w kwestyi kolonialnej w ogóle, sprawę ewakuacyi Walony i znane powiedzenie Giolittiego, że "na Albanie nie da ani jednego centa, ani jednego żołnierza". Oczywiście, że partye socjalistyczne sprzeciwiające się zasadniczo wszelkiej ekspansyi, będą się starały rozszerzyć wagę tego powiedzenia na kolonie, kiedy tylko zdarzy się odpowiednia ku temu sposobność.

Przyjazd Sennussiego miał już mieć pewne wywiadowcze cele w tym kierunku i dziś jest rzeczą pewną, że ludność tubylcza w koloniach, a właściwie jej przewodnicy, zdają sobie doskonale sprawę z tej sytuacji. Nie jest również wyłączonej możliwością wpływu niemieckiego, który z pewnością ma łatwy popyt wśród tamtejszej ludności.

Ze strony włoskiej sympatye niemieckie wzmagają się ciągle - szczęściem ze strony niemieckiej jest silna przeszkoda w zawiązaniu przyjacielskich stosunków, a jest nią sprawa południowego Tyrolu, zabranego przez Włochy, co do którego opinia niemiecka jest nieprzejednaną. Stan ten będzie stałe "pierre d'achoppement" w stosunkach włosko-niemieckich. -

Przedłużający się pobyt w Rzymie młodego arcyksięcia austriackiego

PLISZCZYŃSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

go Jozefa Franciszka, syna palatyna węgierskiego, potwierdził przypuszczenia co do starań jego o rękę księżniczki Jolandy. Szanse jego w tym kierunku zmniejszyły się podobno bardzo po odpowiedzi danej królowi na zapytanie, czy zna Wenecję, na co odpowiedział, że miał sposobność oglądać ją tylko z góry. Pozatem wrażenie jakie zrobił w sferach towarzyskich, gdzie starał się wiele bywać jest raczej ujemne, dzięki brakowi taktu z jakim szambelan towarzyszący mu hrabia Karacsionyi, wprowadzał go i dyrygował w tutejszem towarzystwie. W ostatnich dniach przysłało z Pesztu hr. Banffy, który będąc daleko więcej obytym światowo, daleko lepiej wywiązuje się z trudnego zadania.

Wogóle przedstawicielstwo węgierskie, uważa się tu i tytułuje la Légation royale de Hongrie, nie ukrywa niemieckich reakcyjnych sympatyj /znanym jest ogólnie zatarg żony posła węgierskiego przy Watykanie z żoną ambasadora niemieckiego, z powodu że pierwsza broniła zawzięcie atakowanego przez drugą ex-cesarza niemieckiego/ i postępuje nietaktownie, zwłaszcza wobec przedstawicielstw neutralnych. Jasnym przykładem tego jest nieporozumienie wynikłe na tle noty, którą wysłał poseł węgierski do Chargé d'affaires szwedzkiego, w której prosi o zwolnienie z zajmowania się interesami Węgier konsula szwedzkiego w Tryescie i oddanie spraw nowomianowanemu konsulowi węgierskiemu. Wobec tego, że poseł węgierski zupełnie się nie zgłosił do Szwedzkiego poselstwa, chargé d'affaires szwedzki odmówił i sprawa oparła się o Konsultę, która dopiero ze swojej strony potwierdziła żądanie węgierskiego posła.

- 3 -

Dnia 4 b.m. przybył do Rzymu minister Spr. Zagr. Czechosłowacyi Dr. Benes. Przyjęcie ograniczyło się do banalnych przemówień, zwy-
czajnego śniadania w Kwirynale, obiadu u Ministra Spr. Zagr. Hr. Sfor-
zy i wielkiego bardzo konfuzyjnego przyjęcia u posła czeskiego Kybala,
po przyjęciu przez Municipium na Kapitolu. Z punktu widzenia polityki
zewnętrznej, Włosi dotychczas nie mogą znaleźć stałego stanowiska
wobec państw powstałych z austriackiej ruiny. Natomiast w sprawach
ekonomicznych tak z jednej jak z drugiej strony, pracuje się bardzo
intensywnie i 6 b.m. wyjechała z Pragi Komisya ministeryalna dla
ułożenia konwencji handlowej z Włochami. Wyjechali przedstawiciele
Ministrow handlu i skarbu i pięciu sekretarzy. Oczekują także dele-
gata Minist. Komunikacyi.

Z Paryża przyjeżdża też dr. Ballerini, delegat włoski który
w Pradze opracował szemat projektu konwencji.

Attaché Wojskowy
/Major Poninski/.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Rzym Dnia 15 lutego 1921.

DO SPRAW ZEWNĘTRZNYCH.

Wobec możliwości nieposiadania dotychczas przez Min. Spraw Wojsk. i Nacz. Dow. ponizszych wiadomości, podajemy co następuje:

W ostatnich dniach mieliśmy sposobność rozmawiać z jednym z największych właścicieli ziemskich na lewym brzegu Dniepru, Rosjaninem, który świeżo powrócił z Paryża i Szwajcaryi, dokąd jeździł w celach ekonomicznych. został wezwany mianowicie dla przyjęcia udziału w konferencyach przedstawicieli konsorcjów angielsko-niemieckich, dążących do zakonyonowania jak największej ilości przedsiębiorstw, fabryk, a nawet własności ziemskiej w obrębie Ukrainy. Zaczął od Paryża, gdzie znalazł stosunkowo mało zainteresowania ekonomicznego dla Ukrainy, żadnej zaś planowości politycznej. Natomiast w sferach anglo-niemieckich panuje jaknajwiększe zainteresowanie Ukrainą. Według niego /a jest on osobistością w swoim czasie w Rosji jaknajlepiej informowaną, choć dziś z lekkim odcieniem germanofilizmu/ akord ostateczny anglo-niemiecki jest już rzeczą dokonaną. /Mamy tu na myśli tajne porozumienie co do spraw tyczących ogólnej wspólnej akcji/. Natomiast Francja jest coraz więcej izolowaną, tracąc także jak wiemy coraz więcej sympatyę Włoch. Niemcy bardzo aktywnie zajmują się tą sprawą. Nietylko że w Berlinie znajduje się olbrzymie Biuro informacji i wypracowań w sprawie ukraińskiej, ale były hetman

- 2 -

Gen. Skoropadski, choc mieszka obecnie w Szwajcaryi, kilka razy na miesiac jezdzi do Berlina i Wiednia, przyczem od granicy szwajcarskiej, czeka nan zwykle niemiecki extra-pociąg ze specjalnym urzędnikiem. Według informacyi osoby rozmawiającej z nami, a znającej byłego hetmana osobiscie, Niemcy mają zupełnie opracowany plan zajęcia się Ukrainą i reintronizowania tam Hetmana, nie jako narodu ukraińskiego, ale jako takiego, który od uporządkowania Ukrainy zacząłby reorganizację całej Rosyi, oczywiscie pod wpływem i na modłę niemiecką. Tajemnicą jest dotychczas jak zamierzają plan ten przeprowadzić w istocie, i na zasadzie jakiego porozumienia i z kim, mogliby okupować Ukrainę, plan ten jest jednak faktem, z którym nie liczyć się nie można, zwłaszcza wobec zupełnego upadku zainteresowania się Francyi sprawami reakcyi rosyjskiej i wrogiego usposobienia wobec niej wszystkich nie bolszewizujących Rosyan. Dodajemy że jest w projekcie założenie na wiosnę olbrzymiego akcyjnego towarzystwa anglo-ameryko-niemieckiego, z kapitałem 8 miliardów franków, dla powyższych celów.

Attaché Wojskowy.